

שבת קודש

פרשת
וירא

תשפ"ו

שמועה טובה

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה

פנינים יקרים

אאע"ה נתיירא שמא ע"י המילה יבדל מבני אדם ולא יוכל לפרסם אלקותו ית"ש כמקדם

וירא אליו ה' באלוני ממרא" וגו' (יח)
א. הבית ישראל זי"ע על דברי המדרש **האמרי אמת** זי"ע על דברי המדרש שאאע"ה הלך לבקש עצה על המילה מחבריו, ואי' במדרש שאמר להם, שלפני המילה הייתי יכול להחזיר בתשובה את האנשים, האם אוכל גם לאחר המילה לעסוק בכך. ואז אמר לו הקב"ה, אתה תמול ואני אבא אליך. כי עניינו של אאע"ה היה לפרסם שמו ית' בעולם, כמ"ש החת"ס בהקדמת יו"ד, נבואה השאיר לחנוך, הוא לא נתנבא כי הוא ביקש להתעסק עם אנשים ולא להבדל מהם. וזו היתה יראתו שמא ע"י מצות היראה יהיה פרוש ונבדל מבני האדם ולא יוכל לפרסם שמו ית' לכל, כי הוא יוצא מבחי' ז' לבחי' ח' למעלה מהטבע ומהנהגת העולם. ושמע העצה מחבריו שכיון שציוה הקב"ה, כן צריך לעשות. ותיכף שראה שגם לאחר המילה גם באים לביתו ג' ערביים, פרצה שמחה בלבו ושכח מהשכינה הק' ומכל מדרגות דביקותו, ורץ אל האורחים. כי כל המערכה שלו בעולם אינו השגות עליונות אלא להשרות שכינתו ולגלות מלכותו בעולם, כיון שראה ג' אנשים בביתו, שכח הכל ורץ אליהם.

כתב הדברי ישראל ממוז'ץ ששמע מזקנו הרה"ק רבי יחזקאל קוזמיר ששמע מהיהודי הקדוש זי"ע, שיש

א, אבל עתה 'וירא' השכינה ולא נפל, כי אם 'וירץ' לקראתם מפתח האהל' ולא נפסקה מראית השגתו, על כן: 'וישתחו ארצה' להודות לה' על השגה חדשה שנתחדש לו עתה, על דרך 'וירא כל העם וירונו ויפלו על פניהם' (ויקרא ט, כד). (תורת משה לה'חכם סופר זי"ע)

"ויאכלו" (יח ח). וברש"י נראו כמו שאכלו מכאן שלא ישנה אדם מן המנהג. - שח הרה"ק הר"מ מגאסטנין זצ"ל (הובא בשיח שרפי קודש) ואמר: בזה"ל "אין קאצק האט מען מעהר מחמיר גיוועזין אויף א מנהג וויא אויף א דין". (ראה מנחת דף ל"ב ע"א). ואני אומר הפי' 'מנהג ישראל תורה' ע"ד מאמרם ז"ל (שמו"ר פכ"ח) ביקשו מלאכי השרת לפגוע במשה עשה הקב"ה לו דמות אאע"ה זה שאכלו ושתו אצלו כו'. **ופירש"י** ז"ל בפ' מה שהמלאכים אכלו אצל אאע"ה משום שלא ישנה אדם מן המנהג. א"כ נראה שמזה המנהג קבלו ישראל את התורה. וזהו מנהג ישראל תורה - זכו לקבלת התורה.

המשבר את טבעו סגולה לבנים

"ויאמרו אליו איה שרה אשתך" (יח ט). נקוד על איז דאליו ששאלו גם אותה על אברהם. והקשה **בכתב סופר** וצריך להבין למה שאלו עליו הלא ראוהו עומד לפניו, וגם התשובה הנה באוהל אינה על איז. וי"ל בדרך צחות, עפ"י אמרם ז"ל (ב"מ פז.) 'אשה עיניה צרה באורחים',

להקב"ה ג' מלאכים גדולים ששלח אותם לאאע"ה, מיכאל גבריאל ורפאל, והרי יש להם תפקיד למעלה בשמים, והם ממרכבת עולם היצירה, וכן יש בעולם הבריאה, וא"כ כששלח אותם למעלה, הרי אין מלאך אחד עושה שתי שליחויות, וכשיש להם שליחות לבשר לשרה ולרפאות אברהם, א"כ מי עושה עבודתם למעלה בשמים? ותיירץ **היהודי הקדוש** שבאותה שעה השלים אאע"ה את עבודת המלאכים למעלה, כי מלאך אינו עושה שני שליחויות, אך יהודי יכול לעשות כמה שליחויות כאחד. וראיה לדבר שהרי מיכאל מלאך האהבה וגבריאל מלאך היראה, ואילו יהודי יכול באותה שעה הן לאהוב את ה' והן לירא מפניו, והגם שאין עושים מצוות חבילות חבילות.

"וירא אליו ה' באלוני ממרא" וגו'. וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו וירא וגו' (יח, א). "אמרו חז"ל (שבת ל:) 'אין השכינה שורה אלא מתוך שמחה של מצוה', והכא, אדרבא, היה מצטער ביסורי המילה, ועוד שהוציא חמה מנרתיקה ולא עברו עוברים ושבים, כפירש"י, וה' רצה להתראות אליו, והוא לא יכול לראות ולהשיג כי אם על ידי שמחה של מצוה, על כן: 'וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים' - אורחים עומדים, שמח שמחת מצוה, ומיד 'וירא' השכינה שנתגלה אליו. "והנה, לפנים כשראה השכינה נפל על פניו, קודם שנימול, **כפירש"י** לעיל פרשת לך לך (יז),

והנה שרה לא היו עיניה צרה הגם שטבע הנשים כך, אבל היא התחזקה נגד הטבע כדרך הצדיקים שמשנים טבעם. ולכן אמרו המלאכים איה שרה אשתך, כי היה להם הרבה לאכול, אמרו כמדומה שאשתך אינה בביתך והכנת לנו הרבה כפי רצונך. ואמר הנה היא באהל, כי אין עיניה צרה והיא מכניסה אורחים נגד טבע שבנשים. ואמרו א"כ "שוב אשוב" וגו', הגם שלפי טבעה אינה ראויה להוליד מ"מ ישלם לה ה' מדה כנגד מדה ששנתה טבעה ותלד בן וק"ל.

בענין זה עוד, כתב הגה"ק **רבי צבי הירש מדינאב** זיע"א (בעל הבני יששכר) בספרו **אגרא דפרקא** (אות כד) וז"ל: אמר הרה"ק **רבי יחיאל מיכל מזלאטשוב** זצלה"ה,

ושבת שמה

סיפר הרה"ק **רבי נחמי' אלתר** זצ"ל, פעם אחת שיגר אבי השפת אמת זי"ע לשבות אצל **רבי פינטש** בשבת, (היה נוהג לשלוח מפעם לפעם את אחד מבניו לשבות במחיצתו של ש"ב הרה"ק **רבי פינטש מפילץ** זי"ע), והוא בא ביום ה' לעת ערב, ואחר אכילת לילה שאכלו יחד ושיחות קדושות שסיפר לו היה בשמחה רבה, ואחר שהוא הלך לישון בחדר המיוחד לו שהי' סמוך לחדרו של **רבי פינטש**, מאוחר בלילה קלטו אזניו של **רבי נחמיה** את קול הצדיק מפילץ, כשהוא מתהלך בחדרו אנה ואנה וממלמל תפילה: רבש"ע, יהי רצון שהקיגעל של ש"ק יהיה טוב ד'ער קיגעל זאל גראטען עהר זאל זיין גוט', כי יש לי אורח יקר מאד על ש"ק, בנו של הרבי. ואח"כ אמר כד עייל שבתא: רבש"ע, קדושת השבת יכנס בגופי ובביתי ובהמאכלים שיהיה בהם טעם של קדושת השבת. (קרני ראם נחלי אמונה עמ' קצד, לבם של ישראל עמ' שעג) [גליון כרמנו תשע"ו לך לך].

• • • • •

כשיצטרך האדם לפעול ענין שלא כטבע, דהיינו אם בטבע אינו מוליד, יעשה מצוה גדולה שלא כטבע ויפעל למעלה מן הטבע עכ"ל.

"ויאמרו ... איה שרה אשתך ויאמר הנה באהל" (יח, ט). **פירש"י**: 'הנה באהל' - צנועה היא. א' במדרש שהמלאכים קטרגו על הבריאה עד שאמר להם הקב"ה הנה אני מראה לכם איך כן כדאי לברוא את האדם, לכו ורדו אל אאע"ה ותראו מהו אדם, אך לא השיגו מעלת אאע"ה, ויובן ע"פ מעשה שסיפר **הבית ישראל** שהיה עם הרה"ק **רבי יצחקל דרוהביטשער** אביו של הרה"ק **רבי מיכל זלאטשובער** זי"ע, **רבי יצחקל** היה נורא וקדוש, אך טמיר וגניז ולא הכירו בו מדרגותיו הנוראות כלל, פעם אחת התחבאו שני חסידיו לצפות ממקום מחבואם איך **שרבי יצחקל** לומד עם בנו **רבי מיכל'ע** בהיותו ילד קטן. כמובן שהרגיש **רבי יצחקל** את שני הנשמות המתחבאים אחורי הארון. ותיכף התחיל ללמוד עם בנו חומש, ואז היה פרשת וירא. וכך פירש לבנו, 'איה שרה אשתך', כיון שהיה אאע"ה צדיק נסתר, ולא היה מראה את מדרגותיו לנבראים, בקשו החסידים המלאכים לדעת שמץ מני גדלותו ומעלותיו, ואמרו 'איה שרה אשתך', אולי נדבר עם הרבנית ונשאלה את פיה במעלת בעלה אברהם, כי נשים דעתן קלות ובקל יכולים להוציא מהם סודות, ותשעה קבין שיחה להם. ואז אמר להם אברהם אבינו 'הנה באהל', גם ממנה לא תוכלו לדעת כלום, כי היא צנועה באהל, כמ"ש **רש"י** מתוך צניעותה לא תוכלו לשאול ממנה את מדרגת הצדיק בעלה. החסידים הבינו מתוך דבריו, ששוב לא יוכלו לעלות על מדרגתו הנוראה של רבם. ("קובץ בית דלי")

עוד כמה מילין יקירין בזה ביאר הגאון **רבי ברוך שמעון שניאורסון** זצ"ל, בהספדו על חותנו מרן **הגאון מטשעביץ** זצ"ל אמר דברים דלהלן (ברכת שמעון, מועדים וזמנים):

הייתי אצל כבוד **חותני** זצ"ל וכעשרים שנה לא זזה ידי מידו הגדולה, וכנהוג היו לי מה לספר עובדות מחיי מרן זצ"ל, אך כשם שבחיים חיותו סלד מרן זצ"ל מפרסום מעשיו שהיו צנועים וחבויים, אינני רוצה גם עתה לתת פרסום לעובדות שאולי אין זה לרצונו, ואומר לכם אמירה נאה שהיה אומר מרן זצ"ל. כשהמלאכים באו לאברהם, שאלו 'איה שרה אשתך', ואברהם השיב 'הנה היא באהל', ומפרש **רש"י** 'אשה צנועה היא וכו'', מהי כוונת השאלה והתשובה בזה. ואמר, כי המלאכים ששמעו את גודל ערכו של אברהם אבינו ע"ה וחשיבותו בעולמות העליונים, חשבו כי בבואם לביתו יראו ממנו מעשים גדולים ונוראים, ומה מאד הופתעו בראותם מעשים טובים רגילים הכנסת אורחים וכו', וכי זה מצדיק את הגדלות ששיערו הם על מדרגת אברהם, לכן אמרו בודאי הנה מסתיר הוא את מעשיו מאתנו נלך נא לחקור אצל אשתו וממנה כבר נדע הכל, והשיב אברהם הנה היא באהל צנועה היא וגם ממנה לא תדעו כלום, כי **אדם צנוע מדריך כבר את בני ביתו שגם הם לא יפרסמו מעשיו**.

כשנתבונן בדבר, אולי נמצא בכאן כוונה עמוקה יותר, המלאכים בהיותם כל כולם רוחניות, יכולים להתפעל רק ממעשים גדולים כהעקידה וכדומה, שהאדם מתעלה על כל רגשותיו האנושיים ועבודתו אז להשם כעבודת המלאך, אבל אינם יכולים להבין הגדלות שבמעשים הקטנים שברציפות עשייתם יוצרים ובונים את האדם השלם, 'והיה עקב תשמעון' שדרשו חז"ל אלו המצוות קלות שאדם דש בעקביו, העקביות בקיום דרכיו בתורה ועבודה בכל מצב ובכל זמן היא הגדלות, שהם המלאכים לא מבינים את זה, אבל אנו בני אדם המבינים היטב להרגשות בני תמותה איך הם נתונים להשפעת מצב הרוח מכל התרגשות הבאה על האדם, אנו

יודעים להעריך כי עקביות איתנה זו היא הגדלות הכי גדולה של האדם הגדול.

"ותצחק שרה בקרבה ... ויאמר ה' אל אברהם למה זה צחקה שרה" (יח ג) וגו'. מובא בספר **טעם הצבי** (מהרב אברמוביץ זצ"ל) לדעת ההגה"ה בתוס' ר"ה (י"א): ביאת המלאכים אל אאע"ה היתה בפסח והך ד'ויאמר ה' אל אברהם למה זה צחקה שרה' ה' בתשרי שלאחריו, יש דברים דקים שאינם נחשבים לחטא אלא במקומות מיוחדים ובזמנים מיוחדים וכעין שכתב הרב **החיד"א** בספר **מדבר קדמות** (מערכת המ"ם), בשם ספר **אספקלריא המאירה** דבגן עדן העליון מענישין על המחשבה, ויעוין נמי **ביערו דבש** (חלק שני דרוש ג'), שכתב שאף שאין מענישין על המחשבה זהו כל השנה אבל ביוה"כ אף על המחשבה מענישין כי יום ההוא צריך להיות תוכו כברו קדוש לה' יעו"ש.

"ומצות אפה ויאכלו" (יט ג). דבר נפלא כתב בדברי **ישראל** (ליקוטים עמ' תה), 'יושר יליצו בעדנו חיות אש ומצות אפה ויאכלו'. איתא **בוזור** הק' (רע"מ בא מ, ב) שמספרין ענין יציאת מצרים למלאכים, וצריך לדעת דלמה באים המלאכים דוקא בליל פסח אל הסדר ולא בשאר חגים, כמו בחג הסוכות אל הסוכה לראות איך ישראל מקיימין מצות סוכה ולשמוע ההלל. אלא כי המלאכים כבר היו בסדום אצל לוט בליל חג הפסח ואכלו שם מצות, כמו שכתוב (יט, ג) **"ומצות אפה ויאכלו"**, ואמרו ז"ל דפסח היה, וראו שם את עריכת הסדר וההגדה של לוט, לזאת שולחים אותם מן השמים אל הסדר של ישראל ולשמוע סיפור ההגדה, ויזכו להבחין הבדל והחילוק בין הסדר וההגדה של ישראל, שאפילו הגרוע מישראל הסדר וההגדה שלו מאיר וזורח, ויעלו לפני כסא הכבוד וימליצו טוב בעד ישראל, שאל יצר

להם שום דוחק. ויש לומר בדרך צחות, דמהאי טעמא נשלחו המלאכים אל הסדר של ישראל להראותם זהירות של עם ישראל שאוכלים מצה שמורה, והרמז 'כי מלאכיו יצוה לך לשמרך'.

"ויהי כאשר התעו אותי אלקים מבית אבי" (כ ג). **וברש"י** - **ואונקלוס** תרגם מה שתירגם. מדוע אין **רש"י** מפרט מה שתרגום אונקלוס אומר, כפי שהוא נוהג לומר? כמו כן מה משמעותן של המילים "תרגם מה שתרגם"? ביאור נפלא אומר **המהר"ם שפירא** זצ"ל, (ניצוצי אור המאיר) דהנה האדם המושלם מקיים תמיד את אשר הוא דורש ומלמד לאחרים. בבחינת "הוא היה אומר" - מה שהיה, זה 'היה אומר' ודורש לאחרים. כידוע היה **אונקלוס** גר צדק, אשר ויתר בשעתו על כהונה רמה בממלכת רומי האדירה והפך ליהודי. וכה מפרש הוא את הפסוק "בשעה שעמים אחרים תעו אחרי אליליהם, מעשי ידיהם, קירב אותי אלקים לעבודתו מבית אבי" - הרי מפרש הוא כך מתוך חייו הוא, ממש כפי שעשה הוא עצמו. וזהו כוונת דבריו של **רש"י** "אונקלוס תרגם מה שתרגם" - הוא תרגם את הפסוק כפי שתרגם את חייו הוא, כלומר כפי שתרגם בשביל עצמו...

"למועד אשר דבר אתו" (כא ב). **וברש"י** - דמליל יתיה. את המועד אשר דבר וקבע כשאמר לו (לעיל יח יד) למועד אשוב אליך, שרט לו שריטה בכותל ואמר לו כשתגיע חמה לשריטה זו בשנה אחרת תלד (תנחומא יג): ויש להבין מהו הענין בזה, ואיתא **בישמח ישראל** דבר נפלא, שהנה השי"ת ויתר לעם ישראל וחישיב את הארבע מאות שנה מאז לידתו של יצחק, לפי שאם היו נשארים עוד רגע אחד בטומאת מצרים, היו משתקעים בשער הנ', ומשום כן בשרו באיזה רגע תהיה לידתו של יצחק, שאילו יתאחר הדבר בשעה אחת, שוב לא יהיו ישראל זרע

אברהם, ולכן היתה חשובה השריטה בכותל, שמרגע זה נחשבו הארבע מאות שנה. וזהו ברוך שומר הבטחתו לישראל, שאילו היו ישראל נשארים עוד רגע אחד במצרים, היה משתקע שם זרע אברהם מבני ישראל, ושוב לא היתה ההבטחה של ואחרי כן יצאו ברכוש גדול, ומרוב אהבת ה' לאבות ולבני ישראל, שמר הבטחתו שנשארו בדרגת ישראל, זרע אברהם, כדי שיוכל לקיים הבטחתו.

"ועתה השבעה לי באלקים הנה אם תשקור לי לגיני לנכדי" (כא כג). אמר כ"ק מרן אדמו"ר ה"פני מנחם" מגור זצוק"ל 'אשרי איש ירא את ה' במצוותיו חפץ מאד, גבור בארץ יהיה זרעו' (תהלים קי"ב א-ב), זרעו היינו כל צאצאיו ותולדותיו, כמו שאמר כ"ק **הבית ישראל** ז"ל בשם **גוטע יודען**, דהא דאיתא **במדרש** (ב"ר פנ"ד ב), עה"פ (בראשית כ"א כ"ג) 'ועתה השבעה לי באלקים הנה אם תשקור לי ולגיני ולנכדי, דעד כאן רחמי האב על הבן, היינו דוקא בגויים, אבל אצל בני', ובפרט בני הכשרים, רחמי האב על כל זרעו.

"וירא את המקום מרחק" (כב, ד). אמר ליה (אברהם) ליצחק, רואה אתה מה שאני רואה, א"ל אני רואה הר נאה משוכח וענן קשור עליו, אמר לנעריו, רואין אתם כלום, אמרו לו אין אנו רואין אלא מדברות, אמר להם שבו לכם פה עם החמור, הואיל והחמור אינו רואה ואינכם רואין כמותו, עם הדומה לחמור, שבו לכם פה עם החמור שאתם כמותו, ואני והנער נלכה עד כה (תנחומא פכ"ג).

הנה לנו, כי עיקר הכח של העם היהודי הוא כאשר מצליחים גם האב וגם הבן לראות את אותו מראה נורא הוד, את אותו יופי של ההר הנאה - הר המוריה, על כזה אב ובן הובטח לאברהם אבינו ע"ה "כה יהיה זרעך" היינו שגם בניו אחריו יזכו לכך, שגם האב וגם הבן

יתפעלו מאותו מחזה... (הג"ר מיכאל פארשלעגער זצ"ל, מיכאל באחת עמ' סג)

"וילכו שניהם יחדיו" (כב ח). יש להבין כפילות הלשון 'וילכו שניהם יחדיו', אחד קודם שאלת 'איה השה לעולה' ואחד לאחריו. **וברש"י** כתב שגם לאחר שהבין שהוא עצמו העולה, הלכו שניהם יחדיו. **והרה"ק מסקווירא** היה

אומר בהתרגשות ביאור נפלא ששמע מחמיו הרה"ק **רבי פניאל'ע אוסטילער** הי"ד בשם **ה'אור יצחק' מראדוויל** זי"ע כי אברהם אבינו שידע שהוא הולך לעקוד את בנו, היה לבו בוער ברשפי אש שלהבת אהבת השם, עד שלא היה יכול ללכת פסיעה אחר פסיעה בנחת, מרוב תבערה היה לבו הטהור נושא את רגליו הטהורים, והיה מתהלך אל

קול מבשר

כ' זה כל האדם הישראלי להאמין שאין להתייash כלל דלעולם השם יתברך יכול לעזור'

דברים מאירים ורב תקוה כתב הרה"ק **רבי צדוק הכהן זי"ע** (דברי סופרים אות ט"ז), וז"ל: אין ליהודי להתייash משום דבר, בין בעניני הגוף כמו שאמרו (ברכות י). 'אפילו חרב חדה על צוארו אל ימנע מהרחמים', בין בעניני הנפש אפילו נשתקע למקום שנשתקע וחטא בדבר שאמרו ז"ל (זוה"ק ח"א רי"ט ע"ב) שאין תשובה מועלת חס ושלוש, או שתשובתו קשה, או שרואה עצמו משתקע והולך בעניני עולם הזה, אל יתייash בעצמו לומר שלא יוכל לפרוש עוד, כי אין יאוש כלל אצל איש יהודי, והשם יתברך יכול לעזור בכל ענין. וכל בנין אומה הישראלית היה אחר היאוש הגמור ד'אברהם ושרה זקנים ומי מלל לאברהם הניקה וגו' (בראשית כ"א ז'), שלא עלה על דעת אדם עוד להאמין זה ואפילו אחר הבטחת המלאך, ושרה הצדקת ידעה והאמינה דהשם יתברך כל יכול, ועם כל זה צחקה בקרבה, שהיה רחוק אצלה להאמין זה בידעה זיקנת אברהם דטוחן ואינו פולט כמו שאמרו (בראשית רבה מ"ח י"ז), וכן זקנתה, ואם היה רצון השם יתברך לפקדם היה פוקדם מקודם דלמעט בנס עדיף ולא עביד ניסא במקום שאין צריך, אבל באמת מאת ה' היתה זאת שיהיה בנין האומה דוקא אחר היאוש הגמור שלא האמין שום אדם ואפילו שרה שתיפקד עוד, כי זה כל האדם הישראלי להאמין שאין להתייash כלל דלעולם השם יתברך יכול לעזור והיפלא מה' דבר, ואין לחקור בחקירות למה עשה ה' ככה. וכן הישועה דלעתיד נאמר (ישעיה

נ"ג א') מי האמין לשמועתינו וגו', וכן אמרו (סנהדרין צ"ז סוף ע"א) דאין בן דוד בא עד שיתייאשו מן הגאולה, ועל כן אמר (ישעיה נ"א ב') הביטו אל אברהם אביכם ואל שרה תחוללכם, דגם התחלת בנינכם היה כן אחר היאוש, ושוב מצאתי בתנחומא (פרשת וירא ט"ז) על פסוק (בראשית כ"א א') וה' פקד דבר זה עיין שם ואהניין:

.....

"ותשלך את הילד תחת אחד השיחים..." (כא, טו). וכך מפרש הג"ר **שמשון רפאל הירש זצ"ל** את הפסוק. כל התנהגותה של הגר אופיינית מאד ומראה על טבע בני חם הבלתי מעודן. אם יהודיה לעולם לא תיטוש את בנה, אפילו אם כל מה שתוכל לעשות למענו הוא לדבר אליו בדברים רכים ולהרגיע אותו, ולו רק לרגע. הנוטש ילד ואינו עושה מאומה, משום שאינו יכול לשאת את מראה סבל הילד, אינו פועל מתוך רחמים, התנהגות כזו מראה על אנוכיות אכזרית של אופי בהמי, אנושיות אמיתית ניכרת בתחושת חובה, אשר בכחה להתגבר אף על העז שברגשות, תחושת חובה משכיחה מהאדם את הרגשות הכואבים של עצמו, ומאפשרת לו להושיט עזרה וסיוע לזולת אף אם אינו יכול לעשות יותר מאשר לנחמו על ידי השתתפות בצער. מכאן החשיבות העמוקה של פסוק יז, אלקים שמע **לא את קול הגר**, אף שגם היא בכחה, אלא **את קול הנער**, בכייה הנובעת מאנוכיות והמלווה חוסר מעש, אינה מגעת עד כסא הכבוד! יתירה מכך, **"ותשלך את הילד תחת אחד**

העקדה כמרחף באויר, כמו שהעיד מרן **השר שלום מבעלזא** זי"ע שראה את הרה"ק **רבי אורי מסטרלסיק** מדליק נרות חנוכה, ורגליו רחפו ממש באויר.

אך יצחק אבינו שלא היה יודע מתחילה שהוא עצמו הקרבן, לא הלך ברגש קודש כמו אביו, ולא היה מרחף באויר אלא הולך כדרכו. ולזאת כתוב בתחילה **'וילכו שניהם יחדיו'** שיצאו

השיחים", לא איכפת לה איפה יפול הילד, לא עולה על דעתה שמא יפול בין קוצים שעלולים לסרוט אותו תוך שהם מוסיפים כאב מיותר על ייסורי צמאוננו. כל זה מראה, שהגר איבדה את עשתונותיה לגמרי כאשר התגברו עליה מכאוביה, **אם מזרע אברהם לעולם לא הייתה מתנהגת בדרך כזאת כלפי בנה.**

.....

הרה"ק **רבי שמואל שמריהו מאווצא** זי"ע כותב בספרו הטהור **"זכרון שמואל"** (פרשת וירא), בזה הלשון: "שמעתי מאדומ"ר הרב **המגיד מקאז'ניץ** זי"ע כשקרא בראש השנה הפסוק "וגם את בן האמה לגוי אשימנו כי זרעך הוא", אמר בלשון לע"ז: רבוננו של עולם, אין אינץ נישט? (=ואותנו לא?) ("ומבאר שם: "הבנתי דבריו הנעמים, על פי המדרש (ב"ר נג, יד) על הפסוק (תהלים לט, יג) 'שמעה תפילתי ה' ושוועתי האזינה אל דמעתי אל תחרש': אל דמעתי של הגר לא החרשת! אל דמעתי אתה מחריש? ואם כן זה ששמע לקול הקריאה הוא מליצה על בני ישראל, כדי שלא יהיה פתחון פה לשטן, והקב"ה צפה שיקום דוד ויתפלל בזה הטענה. וזה פירוש הפסוק "וגם את בן האמה לגוי אשימנו כי זרעך הוא", היינו בכדי שיהיה טענה "לזרעך", זרע אמת, זרע יצחק ויעקב, כשיצטרפו. והוא פירוש נחמד. ונעים בעזרת ה' יתברך..." עכלה"ק. ונזכה לתשועת עולמים ברחמים גדולים במהרה בימינו אכ"ר.

.....

מי יתייחד שמך. א"ל הקב"ה חייך שעל ידך יתייחד שמי בעולם. מיד גער הקב"ה את המעין ויבש הנהר ועמדו ביבשה. "מה עשה השטן? - אמר לאברהם ואלי דבר יגונב וגו' (איוב ד), כך שמעתי מאחורי הפרגוד, השה לעולה ואין יצחק לעולה. אמר ליה כך ענשו של בדאי שאפילו אומר אמת אין שומעין לו. מיד וירא את המקום מרחוק". ע"כ מזכירים כל הזמן את העקידה בימים הנוראים ובאים בזה במליצה לפני ה' שאף אם כנים דברי השטן המקטרג על ישראל, אך כך עונשו של בדאי שאפילו אומר אמת אין שומעין לו. (גיליון יין ישן וירא תשפ"ג)

לבאר הענין שמזכירים כה רבות את העקידה בימי הרחמים והרצון, דהנה איתא במדרש (תנחומא וירא סימן כב) "ביום השלישי. וכי מאחר שהדרך קרובה למה נתעכב שלשת ימים. כיון שראה שלא קיבלו ממנו הלך ונעשה לפניהם נהר גדול. מיד ירד אברהם לתוך המים והגיעו עד ברכיו, אמר לנעריו בואו אחרי, ירדו אחרי, כיון שהגיע עד חצי הנהר הגיע המים עד צוארו". "באותה שעה תלה אברהם עינו לשמים, אמר לפניו, רבש"ע בחרתני הודרתני ונגלית לי ואמרת לי אני יחיד ואתה יחיד, על ידך יודע שמי בעולמי והעלה יצחק בנך לפני לעולה, ולא עכבתי והריני עוסק בצווך ועכשיו באו מים עד נפש, אם אני או יצחק בני טובע, מי יקיים מאמרך, על

לדרכם ביחד, אך אברהם אבינו החל לרוץ ולפרוח באהבת ה', ואילו יצחק הלך כדרכו, ושאל 'אבי', היינו אבא היכן אתה רץ כ"כ בהתלהבות כזאת, יצחק לא היה יכול לרדוף אחריו כ"כ, והיחדי' התבטל לאחר כמה פסיעות שהתחילו ללכת. ולכן אע"פ שהלכו בתחילה יחדיו, הוצרך לומר 'אבי' והנני בני' שזה לא שייך בשני אנשים שעומדים סמוכים זה לזה, אלא שאביו אברהם כבר היה רץ ופורח הלאה, ולא היה יכול להשיגו, וצעק לו 'אבי', וחזר אברהם לאחוריו ואמר 'הנני בני'. ואז גילה לו אברהם אבינו שהוא בוער בלבו באהבת השם כי עתיד הוא לעקוד אותו על המזבח בשמחה. באותה שעה נתלה לבו של יצחק כמו לבו של אברהם, 'וילכו שניהם יחדיו' שניהם פרחו באויר מרוב אהבה והשתוקקות ורשפי אש להבת שלהבת לקיים ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך. אליעזר וישמעאל ניסו לרדוף אחריהם, אמר להם אברהם, זה סתם צער בעלי חיים, ממילא לא תצליחו לפרוח איתנו, שבו לכם פה עם החמור... ואני והנער נלכה באהבה כלולה למזבח השם.

"וירא והנה איל אחר נאחז בסבך בקרניו"

(כב יג). כתב באור לשמים (פרשת חקת), שמעתי מכאדמו"ר מוהרי"י מלובלין זצוקלה"ה פירוש על פסוק 'והנה איל אחר נאחז בסבך בקרניו', 'והנה איל אחר' ר"ל חוץ מעקידת יצחק יש עוד עקידה, 'נאחז בסבך' האדם אשר מסובך בתאוות רעות ומדות רעות ח"ו ומשרש נפשו מזה, ג"כ נקרא בחינת 'עקידה', וזה 'בקרניו', לשון 'כי קרן אור פניו' (ע' שמות לד כט), שתהא אורו עד כסא כבודו ית"ש, ואדם כזה ג"כ זוכה לבארות הנ"ל כמו יצחק.

סיפר הרב יעקב יצחק ויסבלום ששמע מאביו שהיה פעם בשינאווא ושמע מהרה"ק משינאווא שאמר בשם אביו הרה"ק מצאנו שאמר בשם יהודי אחד

פינת יקרת

עם התורה"ק מחיים את הנפש

האמיתיים של מלך מלכי המלכים הקב"ה, אך הכוונה הוא ע"פ מאמרם (סנהדרין פט וע"ע במדרש תנחומא פרק כב) שהשטן רעה למנוע מאברהם אבינו להעלות את יצחק בנו על גבי המזבח, ולכן פיתוהו בדברים שונים וביניהם אמר לו "שמעתי מאחורי הפרגוד, 'השה לעולה' ואין יצחק לעולה" אמנם אברהם בצדקותו לא הקשיב אליו והשיב לו, "כך עונשו של בדאי, שאפילו אומר אמת אין שומעין לו" נמצא שאברהם אבינו לא רצה לשמוע לדברי השטן אע"פ שהיה דובר אמת, כי לא רצה לקבל דברים היוצאים מפי המפתה לעבור את ציווי ה', ובדרך זה אנו מבקשים מהקב"ה שלא יקשיב וישמע את הקטרגים שהשטן מספר ומשטין עלינו אע"פ שאמת בפיו רח"ל, ויעשה עמנו קוב"ה חסד כמו שכבש אבינו אברהם את רחמיו ולא הקשיב בקול השטן אע"פ שאמת דיבר מפני חסרון המספר, כן לא ישמע ה' לדברי המקטרג הגם שאמת בפיו. (שיחות הרה"צ ר' אליעזר דוד פרידמן זצ"ל)

הרה"ק מוהר"ד מלעלוב זיע"א שמע פעם מלמד דרדקי לומד עם הילדים את הפ' (בראשית יח ה) "ואקחה פת לחם וסעדו לבכם", ופרש"י בתורה ובנביאים ובכתובים מצינו דפתא סעדתא דלבא. ואמר המלמד, וסעדו לבכם עם התורה, וכן עם הנביאים וכן עם הכתובים, בתורה מחיים את הנפש, ולפעמים מצינו דגם בפתא אפשר לסעוד הלב. שמח הרה"ד לשמע הדברים ולקח את המלמד לו לאח וריע.

.....

אמר הרה"ק בעל ה'מקור ברוך מסערט ויזניץ זי"ע בשם חותנו בזיוו"ד הרה"ק רבי ישכר דוב מבעלזא זי"ע, דהנה קבעו לנו אנשי כנסת הגדולה בנוסח התפלה לבקש "רבנו של עולם, כמו שכבש אברהם אבינו את רחמיו לעשות רצונך בלבב שלם, כן יכבשו רחמיק את כעסך מעלינו ויגלו רחמיק על מדותיך", וקשה איך אפשר להשוות בלב רחמי בשר ודם לרחמי

עובדות צדיקים

"וירא אליו ה' באלני ממרא והוא ישב פתח האהל כחם היום" (יח, ב). היה מעשה אצל ר' שמואל שלמה מראדין זצ"ל שבא אליו יהודי, והגבאי אמר לו שאי אפשר להיכנס עכשיו כי הרבי היה מתפלל שמו"ע והוא מתפלל באריכות, ואותו יהודי המתין, וכשאך עבר כמה דקות סיים הרבי שמו"ע. אמר אותו יהודי לרבי, כי הרבי לא היה צריך להזדרז את עצמו בשבילי. וענה לו הרבי: איתא בשו"ע הל' מליחה כי מליחת בשר צריך להיות שעה, וכשיש לו אורחים סגי בפחות מזה, וקשה להבין, וכי בשביל שיש אורחים הדם יוצא במהרה, אלא מאי, ווען אידען ווארטען קאכט זיך די בלוט שנעלער... והיהודי הזה כשבא לווארשא נכנס לביהמ"ד וסיפר העובדא, והבריסקער רב זצ"ל היה שם "און ער האט געקאכט אין דעם ווארט". (קובץ דברי השירה

(אמשינאו), עמ' פז)

"וירא וירץ לקראתם מפתח האוהל" (יח ב). סיפר כ"ק מרן אדמו"ר מבאבוב זצוק"ל: פעם הגיע שליח להרה"ק הרבי מלובלין זי"ע והודיעו שפריץ א' רוצה להיפגש עמו אודות ענין נחוץ. הרבי מלובלין זצ"ל חשש שזה יגרום להפסיק ח"ו מדביקות הבורא ית"ש, הרי 'שויתי ה' לנגדי תמיד' הוא כלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים אשר הולכים לפני האלקים, ואין לשכוח אפילו לרגע כמימרא. התבונן הרה"ק מלובלין זצ"ל והתחזק שיוכל גם בעת ההיא להיות דבוק באין סוף ב"ה. כי הנה כתב הרמ"א בהלכות מזוזה (יור"ד סימן רפ"ח סט"ו): "נוהגין לכתוב מבחוץ כוז"ו במוכס"ז כוז"ו, נגד ה' אלקינו ה' [ראה בט"ז וש"ך שם שהם בא"ב האותיות שאחר ידו"ד אלדינו ידו"ד], ויהפוך אלה האותיות מכתובת המזוזה, כדי שיגיע כל אות נגד

"דהוה שרי ואסר", פירוש שראו שהוא מדקדק לפנים משורת הדין, ומה שמותר (שרי), אצלו אסור, פירשו ממנו, למדו ממנו עוצם הפרישות. והראו זה לזה בהתפעלות. (יגדיל תורה)

"אל נא תעבור מעל עבדך" (יח, ג): מכאן דרשו חז"ל (שבת קכז, א ומובא ברש"י) גדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני שכינה. נהג ה'חפץ חיים' בבואו בליל שבת לביתו בלוויית אורחים, לא היה מזמר פזמון 'שלום עליכם מלאכי השרת', אלא מקדש מיד ואת הפזמון מזמר בתוך הסעודה. פעם התארח אצלו הגה"צ רבי יהודה ליב חסמן גאב"ד ור"מ דשטוצין. משראה מנהג זה שאלו לפשר הדבר, השיב לו ה'חפץ חיים': "האורח מן הסתם רעב הוא וקשה לו להמתין עד שאסיים את זמירותי, ואילו המלאכים אינם זקוקים לאכילה ואינם סובלים צער רעב, יכולים הם אפוא להמתין עד שהאורח ישיב את לבו". לפי דברי ה'חפץ חיים' מובן היטב מהיכן למד אברהם אבינו להקדים את האורחים, מצד הסברא שהאורחים רעבים, משא"כ השכינה כביכול... (החפץ חיים להרב ישר)

עוד מסופר מהכנסת אורחים של בעל ה'חפץ חיים' זי"ע. סיפר הרב אליהו דיסקין על ה'חפץ חיים', המלמד הן על "גדולה הכנסת אורחים" והן שלא להדר על חשבון השני: בחור אחד עבר בדרכו בראדין, היה זה ביום שישי, שעות ספורות לפני כניסת השבת. באין לו מכיר בעיר זו, פנה אל ביתו של ה'חפץ חיים, שקבלו בסבר פנים יפות. כשראה ה'חפץ חיים' שהבחור נראה עייף מאוד ותשוש מהדרך, הציע לו מטה לישון. הבחור שבאמת היה מאוד עייף נענה להזמנה ונשכב לישון. כשהתעורר הבחור, אמר לו ה'חפץ חיים', שכבר

האות שמתחלף בו באלפ"א בית"א". והנה תיבת 'כוז'ו' הוא אותיות כ"ו ז"ו, לרמז שאף בצד זו של המזוזה, ברשות הרבים מבחוץ - הרומז לבחי' הקליפות והס"א, גם שם יש בחינת כ"ו שהוא בגי' של השם הוי' ב"ה, ואפילו במקום שהוא רחוק מן הקדושה גם שם נמצא שכינת כבודו ומלכותו בכל משלה. ועל כן, גם כשמדברים עם פריץ רשע, אין שום סבה שיצטרך להפסיק מדביקותו בד' כי אדרבא ואדרבא, הס"א מתבטל לגמרי מפני כח הקדושה. ופי' בזה כ"ק מרן אדמו"ר מבאבוב זצוק"ל את הפסוק: "וירא וירץ לקראתם מפתח האוהל". כי בעת שראה אברהם אבינו שלשה אנשים נצבים עליו, וכסבור שהם ערביים שמשתחווים לאבק רגליהם [כמ"ש רש"י ד"ה ורחצו], חשש שלא יגרמו לו להפסיק מדביקותו בד'. אמנם 'וירא' מלשון הבנה כמ"ש רש"י, והיינו שהתבונן לעצמו עד שבא להזכרה דלית דין צריך בושש, וירץ לקראתם. וממשיך הכתוב טעם הדבר: "מפתח האוהל", כלומר, מהמזוזה הקבועה בפתח האהל, מזה למד שגם בעת שעומדין אצל ה'צד שכנגד' יש בכח להכריז ד' אלקינו ד' אחד.

שם - פירש"י - כד חזיוהו דהוה שרי ואסר פרשו ממנו מיד וירץ לקראתם. שמעתי מחותני ר' יצחק זנדר ז"ל, כי כאשר חיתן השפתי צדיק זי"ע את בתו (בזיוור) עם הגה"ק ר' דב בעריש זצ"ל הי"ד מאמס טוב, ישב השפתי צ"ע עם גיסו הרה"ק השפתי אמת זי"ע בסעודת החתונה, ומאן דהוא הביא כדורון דרשה ספר תפארת שלמה, פתחו את הספר, ונפתח לפניהם בפר' וירא עה"פ "וירא וירץ לקראתם" מש"כ שם שהמלאכים רצו לדעת מה כוחו של א"א שמרעשים ממנו כ"כ למעלה וכל העולם נברא בעבורו, כידוע מה שדרשו בפר' "בהבראם" באברהם, וכאשר ראו

הגדול בענקים, ולזה אמר להם ואקחה פת לחם וגו' אחר תעבורו כי על כן עברתם על עבדכם ללמוד סדר אכילה.

"ויאמרו אליו איה שרה אשתך ויאמר ... באהל" (יח ט): הגה"ח **רבי אלעזר מביאליסטוק** זצ"ל, לאחר פטירת רבו הרה"ק **רבי מנחם מנדל מקאצק** זי"ע, לא ידע לאן לפנות, אם להישאר אצל בנו הרה"ק **רבי דוד מקאצק** זי"ע או לנסוע אל רבי אחר, מכיון שרבי דוד לא ניהל עדה ולא אמר 'תורה'. כך הסתובב בקאצק ימים אחדים אחוז מחשבות. באחד הימים נפל בדעתו להיכנס אל הרבנית מקאצק ע"ה, אולי יוודע ממנה דבר מה, אנה יפנה. ברם, רגליו הוליכוהו אל חדרו של הרה"ק **רבי דוד מקאצק** זי"ע. כשראה אותו, פתח **רבי דוד** ואמר: רש"י ז"ל אומר על הפסוק 'איה שרה אשתך ויאמר הנה באהל' - צנועה היא. וקשה, למאי נפק"מ. אלא דע - אמר **הרבי מקאצק לרבי אלעזר** - כי בשעת בריאת העולם קטרג המלאכים ואמרו 'מה אנוש כי תזכרנו'. אמר להם הקב"ה, חכו מעט ותראו שיבוא אדם אחד ושמו אברהם ובעבורו היתה כדאית כל הבריאה. כאשר בא אברהם אבינו ע"ה ונשתלם, הלכו המלאכים לראותו ולא מצאו בו כפי שדימו, כי ראוהו מתעסק בשוורים... אמרו א"כ נלך ונשאל את אשתו אולי ממנה נדע מה טיבו, ועל כך השיב להם אברהם אבינו ע"ה, הנה באהל' - צנועה היא ומצניעה עצמה ולא תדעו כלום. כאשר שמע רבי אלעזר 'תורה' זו והבין שהרה"ק **רבי דוד** תפס את מחשבתו, אמר: "אם כן אתם רבי!" ונשאר בקאצק... (אוצרות החן)

עליו, ושלחו שוב להמרתף, ואירע ככה כמה פעמים שחזר המשמש, ובכל פעם אמר שאינו כ"כ טוב, והרבנית **מקוטנא** כשראתה את זה, חרה לה מאד, והתרעמה על בעלה הקדוש, מה אתה רוצה הרי"ז יין טוב מאוד, ומה עוד תרצה. אז אמר **הגאון מקוטנא** זי"ע בדרך צחות, שעתה אני מבין דברי חכמינו ז"ל שאמרו 'הוא אמר קמח והיא אמרה סולת, מכאן שאשה עיניה צרה באורחים', והוא פלאי, דלכא' משמע שאברהם אמר קמח, אבל עתה מובן, 'הוא אמר קמח', דהיינו מצדו היה זה רק בבחינת קמח, 'והיא אמרה סולת', היינו דעל אותו דבר שאמר הוא קמח, אמרה היא דסולת היא, דהיא טוב מאוד, ו'מכאן שאשה עיניה צרה באורחים'.

(גליון ניצוצי אורות)

"ואקחה פת לחם וסעדו לבכם ... כי על כן עברתם על עבדכם" (יח ט). אמר כ"ק מרן אדמו"ר **מצאנז-קלויזנבורג** זצוק"ל ("שיעור חורש", וירא תשכ"ה) מסופר על **רבה"ק מלובלין** זי"ע שפעם בעת ישבו בזה השולחן אשר לפניו וסעד עם כמה מתלמידיו, נענה לפתע ואמר בבקשה מכם אל תדחפו, וחזר על בקשתו כמה פעמים לתמהון כל הנוכחים שלא ראו שם שום לחץ ודחק. אחר כך הרהיבו עוז כמה מגדולי התלמידים וניגשו אל רבם הקדוש לשאול פשר דבר, וסיפר להם שאביו התפאר בשמים שיש לו בן בעולם הזה שאוכל בצורה נאותה (עסט זייער שיין), ובאו הפמליא של מעלה להסתכל ולראות עבודת האכילה שלו, ומחמת שהיו כאן הרבה מלאכים ודחפו מאד ביקש מהם שלא ידחפו. ונראה שגם כאן באו מלאכי השרת לראות ולהתבונן בעבודת האכילה של האדם

סיימו להתפלל בבית הכנסת, והוא מחכה שהבחור יתפלל ולאחמ"כ יסעדו את סעודת השבת. לאחר הסעודה רצה הבחור ללכת לישון, וראה שהשינה ממנו והלאה ואינו מצליח להירדם. הלך להסתכל מהחלון וראה שכבר עלות השחר. נחרד הבחור להיווכח שהחפץ חיים חיכה לו כל כך הרבה זמן עד שיתעורר. לאחר התפילה בבוקר, ניגש אל הרבנית, ושאל אותה מה היה אתמול בלילה, סיפרה לו הרבנית, שכשהגיע החפץ חיים מהתפילה, וראה שהבחור עדיין יושן, לא הרשה להעירו משנתו, ואמר לבני הבית, שהם יאכלו, ובנו יעשה להם קידוש, ואחרי הסעודה, שיערכו מחדש את השולחן כאלו שלא אכלו עדיין, והוא יחכה לאורח. כשסיימו את הסעודה וראו שהבחור עדיין לא התעורר ערכו באמת את השולחן מחדש, ואמר להם החפץ חיים שילכו לישון והוא יעיר אותם כשהבחור יתעורר. ואכן כשהבחור התעורר קמו כל בני הבית והצטרפו אליו לסעודה, כדי שלא ירגיש אי נעימות לאכול לבד, ועל שעייב את החפץ חיים כל כך הרבה זמן מלאכול.

סיפר כ"ק אדמו"ר **מהר"א מסטריקוב** זי"ע ששמע מפי **הגאון מטשעבין** זצ"ל, כי פעם היה אורח נכבד אצל הגאון **רבי יהושע מקוטנא** זי"ע וכדומה שהיה הרה"ק **מגאסטינין** זי"ע וכידוע שהיה **הגאון מקוטנא** מבין גדולי על משקאות, ושלח משמשו ללכת להמרתף להביא לו בקבוק יין משובח מאד, ונתן לו סימן היכן עומד אותו בקבוק, והלך המשמש והביא איזה בקבוק יין, ואמר לו **הגאון מקוטנא** אמת דזהו יין משובח, אבל אינו משובח כמו אותו יין שהתכוונתי

יומא דהילולא

הרה"ק משינאווא זצ"ל בעל "דברי יחזקאל" היה נוהג לספר בכל ליל הושענא רבה, בעת קשרות ההושענות, עובדא זו: סמוך לעיר קאמינקא היה דר איש אחד אשר היה רגיל לבוא אל הרה"ק משם (הרה"ק רבי שלום מקאמינקא זצ"ל) בחג הסוכות, מדי שנה בשנה. פעם אחת יצא האיש ההוא אל היער הסמוך לקטוף בדי ערבות בשביל "הושענות", בדרכו חזרה העירה, בידיים מלאים בדי ערבות, פגע בו ערל אחד וישאלהו לאמר: מה זה בידך? ויענהו האיש: הושענות. אמר לו הערל: הרי אנכי רואה שהמה שרביטים (רוטלעך) ולא הושענות? ענה האיש בתוקף: לא! כי הושענות המה. כך חזר ונמשך הויכוח כמה פעמים, עד שהרפה ממנו הערל הנ"ל וחלף הלך לו. כשבא האיש אל רבו לקאמינקא, וסיפר לו את כל אשר קרהו, אמר לו הצדיק: נעשה לך נס גדול שלא הודית לו ועמדת על דעתך כל הזמן, באמריך שאלו המה הושענות, כי הערל הנ"ל היה הס"מ בעצמו, ורצה לסבב שתודה בפיו ותאמר שאין אלו הושענות... וברך קל עליון אשר מיגן צריך בידך. (הרה"צ האדמו"ר מצינעונוב שליט"א, אוצרותיהם של צדיקים)

• • • • •

בספר "לקוט ישר" (מהגאון רבי ישעיה שלום רוקח זצ"ל) ערך מ"ם אות ד', איתא: "שמעתי מכ"ק דו"ז אדמו"ר הרה"ק המפורסם מראזוואדוב זצ"ל בשם הגאון הקדוש מהר"ש מקאמינקא זצ"ל שאמר מהות הענין מה דאיתא בספרי המקובלים הקדמונים ענין אל"ף זעירא של ויקרא, לפי שנתחסרו למשה אלף אורות בחטא העגל כנודע, וצ"ל למה נתחסרו אלף אורות דייקא, וביאר הוא ז"ל ע"פ דאיתא בש"ך עה"ת (פרשת עקב ד"ה ויש) דשבירת הלוחות

את עצמו ברחמים יבא מזה לתן ולרחם גם על עניי עיר אחרת. ומזה תדע, כאשר תבקש מן אדם שיתן צדקה לעניים והוא יענה ויאמר הלא עניי קרובי ועירי עלי, בודאי בשקר ידבר ואינו נותן להם, כי כל זה הוא הקדמה ומפתח שיוכל לתן צדקה לכל הפושט יד, ואם היה לומד ההקדמה בודאי היה מרגל ומשיג גוף הענין אשר ההקדמה נעשית בשבילו, אלא ודאי לא למד ההקדמה ואינו מרגל לתן צדקה כלל כנ"ל, וד"ל:

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן!

כ' חשוון (ה'תרי"ב)

יומא דהילולא קדישא של הרה"ק רבי שלום מקאמינקא זיע"א
בן הרה"ק רבי יעקב יוסף זיע"א

אמר הרה"ק רבי שלום מקאמינקא זי"ע: לאחר סוכות, בבוא החורף הגדול, כשנזכרים ומתבוננים שעתה הולך ומתקרב חורף ארוך כזה, ואנו נמצאים בתוקף חשכת הגלות, ואין לנו ימים קדושים ונעלים, שנוכל להתחזק בהם ולהתחמם לאורם, עד ימי הפסח, אזי רעדה תאחזנו שלא נפול חלילה ברשת העצבות ומכמורת היאוש רח"ל, וצריך רחמים מרובים לעבור ימים אלו בשלום, לכך ריחם עלינו בעל הרחמים, והדליק לנו באמצע החורף נר קטן (הכוונה על נרות חנוכה) המזהיר לכאן ולכאן, והמאיר לנו את הדרך כימים הקודמים לו ובחצי החורף אשר לאחריו, ונותן לנו כח ותעצומות להחזיק מעמד עד ימי החג. (הרה"ק רבי שלום מקאמינקא זי"ע "אוהב שלום")

• • • • •

י"ז חשוון (ה'תקפ"ו) -

יומא דהילולא קדישא

של בעל "אהבת שלום" מקוסוב
הרה"ק רבי מנחם מנדל זיע"א
בן הרה"ק רבי יעקב קופל זיע"א

כתב ברמתים צופים (פ"ג אות יד) שמעתי מאדמו"ר זי"ע הרה"ק הרבי רבי בונם זי"ע, בעת שנתראיתי לפניו פעם ראשונה על חג הפסח, כאשר הזכרתי לפניו שהייתי על יום טוב שעבר אצל הרב הקדוש הרבי רבי מענדלי מקאסוב ז"ל, אמר שרגליו בוערות לילך אל היהודי הזה, והוא לא הכיר מעולם את הצדיק הנ"ל.

• • • • •

כתב באהבת שלום, אם כסף תלוה את עמי את העני עמך (שמות כב כד). בגמרא (בבא מציעא עא.) דרשו מזה עניי קרוביך ועניי עירך עניי קודמין, עניי עירך ועניי עיר אחרת עניי עירך קודמין. ונראה שלשון קודמין הוא מלשון הקדמה ופתח השער להכנס בו, והוא על פי משל לגאון אחד שעשה ספר ואחר שגמרו ראה בעין שכלו אשר אין מי שיוכל להבינו לגדל חריפותו, על כן עשה הקדמה לספרו שיהיה מפתח להבין דבריו הנאמרים בספר. כן הוא הדבר בכאן, השם יתברך צוה לתן צדקה, וראה שקשה על האדם אשר לעמל ילד לתן מהונו לאשר לא עמל בו. על כן עשה השם יתברך הקדמה לזה לתן לעניי קרוביו כי ימוך אחיק, שיש להם אהבה בטבע ואיש את אחיו יעזרו בבחינת רחמי הטבע שיש בו, ומזה ירגיל את עצמו לרחם ולתן צדקה לעניי עירו, כי ההרגל הוא טבע השני, וכאשר ירגיל

העומדים ברחבו, ומשתמש ברמות רוחיה לבקש גדולות מכל הבא במגע אתו, אותו הבעל גאווה הוא רע ומסוכן בהרבה יותר מהראשון...

•••••

סיפר רבינו [כ"ק אדמו"ר מהר"ש מבאבוב - בעת ביקורו בארה"ק בשנת תשמ"ו] זצ"ל בשם הרה"ק מהר"ש מקאמינקא זצוק"ל שהי' רגיל בלשונו לדבר בלשון חכמה, והוא הי' אומר, ששתיית כוס יי"ש אחר התפילה, מציל בני אדם משפת שקר לשון רמי', כי באם נשאל לאיש, אם כבר התפלל שחרית מי יוכל להעיד על עצמו שתפלתו עושה רושם, להיקרא בשם תפלה, אף גם זאת שאינו יכול להשיב שעדיין לא התפלל כי אז יוציא דבר שקר מפיו, אולם באם ישתה יי"ש אחר תפלתו, יוכל להשיב על שאלתו בטח, כבר שתיתי כוס יי"ש, אזי יבין השואל מעצמו שלא טעם קודם התפלה, ובודאי התפלל, אך הוא לא יגיד בפה מלא שכבר התפלל. ("שלומה של

מלכות" אדר תשס"ד, ע' 36)

זכותו יגן עלינו ועל ישראל אמן!

כ"ב חשוון (ה'תרפ"ז)

יומא דהילולא קדישא של הרה"ק רבי ישכר דוב מבעלזא זיע"א בן הרה"ק רבי יהושע [רוקח] זיע"א

כותב הגה"צ בעל ויחי יוסף מפאפא זצ"ל: "אאמו"ר בעל ה"ויגד יעקב" זצ"ל היה מסתופף הרבה בצל הגה"ק מרן מהר"ד מבעלזא זי"ע, וגם אני הדל זכיתי לנסוע עמו ביחד כמה פעמים לקבל פני מרן קדוש ה' מבעלזא. כד הוינא טליא בנסעי פעם ראשונה, בעת נתינת הקויטל מר לו אאמו"ר

רואה הצלחה במעשה ידיו. (הרה"ח ר' ישראל קלפהולץ ז"ל "אדמו"ר בבעלזא" (ב"ב תשמ"ט) ח"א, ע' רכ"ז)

•••••

הרה"ק ר"ש מקאמינקא נסע עם הרה"ק מצאנז לרבי'ס, ופ"א הגיעו לעיר אחת בערב, התפללו מנחה, ואח"כ נכנס הרה"ק מצאנז לחדר ולמד גמרא. ועוד מעט היה זמן מעריב, רק כיון שאף אחד לא קרא להרה"ק, ע"כ המשיך בלימודו. אחר ב' וג' שעות לקח המורה שעות וראה שכבר מאוחר, הלך לביהמ"ד להתפלל מעריב. ראה שהרה"ק ר' שלום עומד ומספר מעשיות, וכל העולם עומדים סביבו ושומעים ולא הרגישו בו כלל, הלך הרה"ק מצאנז לשמוע מה שמספר, שמע שמספר סיפור ארוך שהיה חתן א' ושמו תנחום וכו'. אמר הרה"ק מצאנז הוא מדבר בענין ספירה, (כי היה אז פסח שני, שמכוונים במזמור, "אלקים יחנונו" לתיבת "תנחם", וב"אנא בכח" לחסין "קדוש"). הרה"ק מראפשיץ היה אומר מילתא דבדיחותא והיה משתעי בלשון חוכמתא. הרה"ק מצאנז לא התנהג כנ"ל, אבל הרה"ק מקאמינקא המשיך בזה. (כ"ק מרן אדמו"ר מפשעווארסק שליט"א ששמע מזקנו כ"ק אדמו"ר רבי איציקל מפשעווארסק זצ"ל "שיח זקנים" (ברוקלין תשנ"ד) ח"א, ע' קנ"ז)

אמר הרה"ק ר"ש מקאמינקא ישנם ב' מיני בעלי גאווה, האחד הוא: ההולך בקומה זקופה, והשני: הנקרא "ברייטער חסיד", והחילוק בין שניהם הוא: דמי שהולך בקומה זקופה, אינו מפריע לשום אדם, דהרי הוא מגביה את עצמו למעלה מראשותיו, מקום שלא נמצא אדם (כלומר דמתגאה רק במחשבתו), וא"כ מה איכפת לי שהוא בעל גאווה, יבוא בעל הכרם ויכלה את קוציו, והוא יודע היטב מה לעשות באיש הזה שדוחק רגלי השכינה, אבל מה שמדאיגני הוא הבעל גאווה השני, שהוא מתגאה ברחבו, וסביביו נסערה ברוח סערה, כי גאותו נרגשת על האנשים

היה, כי המ"ם וסמ"ך שבלוחות בנס היו עומדין (שבת ק"ד ומגילה ב:) ובשעת חטא העגל פסק הנס ההוא ונפלו למטה אלה החתיכות של הממ"ן והסמכ"ן וזה נקרא שבירת הלוחות, כן הוא בס' ש"ך הנ"ל. ועפ"י הרה"ק הגה"ק מקאמינקא זצ"ל אשר בהעשרת הדברות יש כ"ב ממ"ן סתומין וב' סמכ"ן, וחשבונם עולה במכוון אלף, והוא סוד אלף אורות שנתחסרו, ודפח"ח וש"י". הרה"ק האדמו"ר מפשעווארסק שליט"א מספר שהגה"צ בעל עטרת ישועה היה אומר בשם אביו הגה"ק בעל אמרי נועם זצ"ל על "תורה" זו בזה"ל: "דער ישועות יעקב איז טאקי אגאון, אבער אזא תורה קען נאר זאגען דער קאמינקער רב". (אוהב

שלום (קאמינקא) ח"א, וירא, ע' כ"ב)

•••••

פעם שהה רבי שלום מקאמינקא זי"ע בבעלז בחדר החיצוני בפרוזדור, מקום שם נכנסים אל הקודש פנימה [לה"שר שלום" מבעלזא זי"ע], היה זה בשעה מאוחרת בלילה, והמשמש בקודש הקבוע כבר לא היה שם. בא איש כפרי אחד וביקש ממנו לכתוב לו "פתקא" מיד, כי ממחר הוא לנסוע הביתה. שאל אותו רבי שלום מהי בקשתו, שח לו הכפרי שיש לו ריחיים אך אינן טוחנות כראוי, וכאשר הן טוחנות אין העבודה משתלמת לו, ולפעמים שהעבודה משתלמת כבר - אינו רואה סימן ברכה בכסף. כתב לו רבי שלום "פתקא" בזה הלשון: "יש מילה ולא מל, מל ולא פרע, פרע ולא מצץ דמיה". הכפרי נכנס עם ה"פתקא" אל מרן [ה"שר שלום" זי"ע]. בראות מרן את ה"פתקא" התפלא מאוד ושאל את הכפרי: מי כתב לך ה"פתקא"? ולפי התיאור שמסר לו הכפרי הבין מרן, שהיה זה מעשי ידי הרה"ק מקמינקא. ציוה מרן שיקחו מוהל מומחה לבדוק אם נימול הכפרי כדן, ונמצא שלא היה כראוי. מלו אותו שנית והכפרי התחיל

עלי: ער וויל קענען לערנען, ושייברך אותי הרה"ק להצלחה בלימוד. אז קרא לי להתקרב, וארכבתי דא לדא נקשן מרוב פחד, ואמר לי בלשון הזה: תקח לך ללמוד איזה מסכת גמרא ותוס', ותחזור על מסכתא זו הרבה פעמים, ועל כל תוס' הרבה פעמים, עד שיהא שגור בפיך כל המסכתא עם התוס', ועם כל מאמרי הגמרות שמובאין בתוס' של מסכת זו, ובאופן זה 'מוז מען ווערען א תלמיד חכם' (מוכחים להיות ת"ח), עכדה"ק.

.....

פעם נסע הגה"ק בעל פתחא זוטא זצ"ל לכ"ק מרן מהרי"ד זי"ע, כשהיה בעיר ראצפערט, במוצש"ק כשישבו בחדר הרב כשלקח פתקאות, נכנס בחור אחד עם קוויטל שאל אותו כ"ק מרן מה הוא לומד, וענה לו הבחור מה שלומד, אחר כך שאל אותו כ"ק מרן אם הוא חוזר על לימודו [חזר'סט?], לא ענה הבחור כלום. ואמר לו בקפידא בזה"ל, צריכים לחזור על הלימוד ד' וה' פעמים וכפל את דבריו עוד הפעם, אחר כך סיבב כ"ק מרן מהרי"ד את ראשו אל הפתחא זוטא ואמר לו, לערנען לאזט נאך דער יצר הרע, אבער חזר'ן לאזט ער בשום אופן נישט.

.....

כשהיתה מלחמת העולם הראשונה בעיצומה, ורבים מאחינו בני ישראל גוייסו ונלקחו לשדה המערכה, צבאו המונים מדי יום על דלתי ביתו של כ"ק מרן זי"ע להיוושע בברכותיו הקדושות. כל אחד קיבל תשובה וברכה לפי ענינו וצרכו, בין הבאים היה יהודי ששפך את מר לבו בדמעות: רבי, עומדים לגייסני למערכת המלחמה ואנא אני בא?! אמר לו כ"ק מרן זי"ע כך בפשטות: מה לך מיצר, כשיבואו לגייסך אמור שבעל מום אתה, ויחדלו ממך! הלה עמד משתומם ושאל את כ"ק מרן זי"ע רבי, וכי איך אוכל לומר כן, הרי בריא ושלם אנוכי, והיה אם יבדקוני והבאתי עלי קללה, ח"ו?! אך

כ"ק מרן זי"ע שוב בשלו: עליך לומר שבעל מום אתה, שמנוגע הנך! ואחר הוסיף לומר: איתא במדרש (ויק"ר פ' טו): "כיון ששמעו ישראל פרשת נגעים, נתייראו. אמר להם משה: אל תתייראו, אלו לאומות העולם, אבל אתם לאכול ולשתות ולשמוח", והכוונה היא כך: אל תתייראו, כי בוודאי לא יבואו עליכם נגעים, רק לאומות העולם תאמרו שבאו עליכם נגעים... קיבל האיש ועשה כדברי כ"ק מרן זי"ע, ואכן מיד כשאמר זאת פטרוהו בשלום לביתו, בלי שום חקירות ובדיקות.

.....

ידוע שלעתים בדרך הילוכו של כ"ק מרן זי"ע היה נעצר לשמוע הזכרות מפי יהודים שהיו צריכים לישועה, אם ברפואה או בעצה טובה, לפעמים היה נושא ונותן עם הנוכחים בענייני השעה. כשנוהג זה היה מאריך מאוד את דרך הילוכו. באחד הימים, בעת שכ"ק מרן מהרי"ד זי"ע יצא מביתו לעבר בית המדרש, נתקדו השמים בעבים וגשם רב ניתן ארצה. אולם הגשם לא השפיע על מהירות הליכתו של כ"ק מרן זי"ע, שהלך עם הקאלפיק החבוש לראשו, עטוף בטילעפ, ללא מטריה וללא שום מחסה מהגשם השוטף. אט אט החלו מי הגשם להיבלע בבגדיהם של כ"ק מרן זי"ע ומלווי, וכל הנוכחים היו רטובים עד לשד עצמותיהם, והנה הבחין כ"ק מרן ביהודים הצריכים לישועה. נעצר כ"ק מרן בדרך הילוכו והחל להתעניין בפרטים ובפרטי פרטים לגופו של ענין, אצל כל אחד ואחד הזקוק לישועה. הגבאים החלו להאיץ בקהל מבקשי הישועות, שיניחו את ענייניהם, לזמן אחר, לא בעת שכולם נוטפים מים מהגשם הרב. אולם דעתו של כ"ק מרן זי"ע לא היתה נוחה מזה, ומנעם מלגרש את הנוכחים. אחד הגבאים שהרהיב עוז נענה ואמר למרן זי"ע: "האם הזמן המתאים לכל זאת הוא רק כעת, כשאנו הולכים בדרך,

והגשם יורד עלינו? הלא מוטב שנדחה זאת ונזדרז יותר בדרך הילוכנו!" על אתר נענה כ"ק מרן זי"ע ואמר: "אמשול לכם משל למה הדבר דומה, לחיילים היוצאים לפעולה צבאית מסוימת, ובדרך לפעולתם יורד גשם, האם מותר להם לנוס מהגשם? הלא במקרה כזה דין הבורח הוא כדינו של עריק מן הצבא. דין זה הוא בצבא של מטה, ועל אחת כמה וכמה בצבא של מעלה. כאשר יהודי יוצא לשרת כחייל בצבא של מעלה, כמעשינו כעת שאנו יוצאים לפעולה צבאית בצבא ה', הלא ודאי דיננו שעלינו ללכת על פי כללי הצבא ואסור לנו לנוס מפני הגשם.

.....

סיפר הרה"צ מפאלטישאן זצ"ל שפעם בעת שהיה הגה"ק הערוגת הבושם בבעלזא אירע שכ"ק מרן מהרי"ד זי"ע ירד בעצמו לפני התיבה ואמירת "בואי בשלום" היתה בהתלהבות יתירה ועצומה, וכאשר שאלתי את הגה"ק מחוסט להעמידנו על סוד הדבר, ענה לי במשל שמדרך העולם כאשר עומדים כבר על סף מלחמה אז "דערלאנגט מען א שטארקן קלאפ" להשונא, ולזה באמירת "בואי בשלום" ברגעים אחרונים טרם שמקבלים את השבת באמירת "מזמור שיר" אשר אז כל דינין מתעברין, נתן הרבי "א שטארקן קלאפ" להשונא היצה"ר וכת דיליה.

.....

אירע באחת השנים בשבת בראשית אצל כ"ק מרן מהרי"ד זי"ע, כאשר מרן זי"ע השתהה זמן רב בהכנותיו לפני כניסתו לבית הכנסת. משהתאחרה השעה ביותר, פנה הגבאי הרה"ח ר' אהרן יהושע לנדאו ז"ל ואמר למרן כי הקהל ממתינ כבר זמן רב. והרהיב עוז והפטיר, שלכאורה כבר עשו די הכנות בראש השנה ויום כיפור... נענה מרן ואמר לו: איתא בגמרא (פסחים קיח.): "אמר רבי יהושע בן לוי: בשעה שאמר

הקב"ה לאדם (בראשית ג, יח): 'וקוץ ודרדר תצמיח לך', זלגו עיניו דמעות. אמר לפניו: רבונו של עולם, אני וחמורי נאכל באבוס אחד? כיון שאמר לו (שם ט): 'בזעת אפך תאכל לחם', נתקרה דעתו. וביאר במהרש"א שם (בחידושי אגדות): "זלגו עיניו דמעות", כי היה סבור כיון שמאכלו שוה כחמור, ישתוה גם בדעתו כחמור, כי מזונות החמור יולידו טבע חמורי. ולא נתקרה דעתו עד שאמר לו שיאכל לחם, כי טעם הדגן מביא לאדם דעת". וביאר מרן את פשר הדברים, מדוע אכן דווקא הלחם מביא לאדם דעת, דהנה 'קוץ ודרדר' צומחים מעצמם - ללא הכנה מוקדמת, ולכן הם מאכלו של החמור. ואילו 'לחם' הוא מאכל אדם, כיון שצריך להכינו בהכנה דרבה ולהתפלל אל השי"ת שהזריעה והקצירה וכל המלאכות

הנעשות בפת - יצליחו. אי לכך, כשאדם אוכל מהדגן הרי הוא מקבל דעת. הפטיר כ"ק מרן זי"ע: "נוכחת אפוא לדעת את חשיבות ענין ההכנה. וכי דבר זה אתה רוצה לקחת ממני?!" (מועדי קדשך)

• • • • •

אמר כ"ק מרן מהרי"ד בליל הסדר שם, בדברי בעל ההגדה "ובנה לנו את בית הבחירה לכפר על כל עונותינו", ויש לדקדק בלשון אמאי לא אמר "ונתן לנו את בית הבחירה" כמו שנאמר בכל פיסקא "אילו נתן וכו'". ותירץ לומר בהקדם דברי חז"ל (במדב"ר יד, ג) עה"פ (מלכים א' ו, ז): "והבית בהבנותו אבן שלימה מסע נבנה", אשר הם בונים אין כתיב אלא בהבנותו, מאליו היה נבנה. וסיפר כי פעם אחת, בליל ראש השנה

לאחר התפילה אצל כ"ק אבי (מרן מהר"י זי"ע) הרכין את ראשו אלי ואמר לי בזה הלשון: "השבוע עסקו בבנין בית הכנסת כמה פועלים וביניהם כמה ערלים גם כן, אולם אף אחד מהם לא עשה כלום, כי הכל נעשה מעצמו. וכן היה גם בבנין בית המקדש שהגם שהיה נראה לעיני אדם שבני אדם בונים את בית המקדש, אולם באמת לא עשה שום אדם כלום בבנין, ורק הקב"ה בכבודו ובעצמו בנה אותו, ולכן אנו אומרים "ובנה לנו את בית הבחירה", כי הקב"ה בכבודו ובעצמו בנאו הוא ולא אחר".

זכותו יגן עלינו ועל ישראל אמן!

• • • • •

בגילה ורינה נשגר בזה

ברכת 'מזל טוב' קדם

מכובדינו הדגול

הר"ר שלום יוסף זילברברג הי"ו

בית שמש

לרגל שמחת הולדת בתו תחי' בשעטו"מ
ויזכו לגדלה לתורה ולחופה ומעשים טובים

ולראות נחת מכל יוצ"ח

ולכל הטוב

ברכה מרובה

למכובדינו הדגול

הר"ר ישראל פינק הי"ו

בית שמש

אשר הרים תרומת ידו ברוח נדיבה,

להגדיל תורה ולהאדירה

לרגל כ"ב חשוון יומא דהילולא קדישא

של הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זיע"א

זכות הצדיקים יגן בעדו

ויזכו לנחת מכל יוצ"ח ולכל הטוב

שבת שלום ומבורך!

להארות והערות וכן להצטרפות לקבלת הגליון בדוא"ל, שילחו את כתובתכם לכתובת המייל: smwhtwbh@gmail.com
או בטלפון - 054-844-3494 ובהשאת הודעה, לציין עבור גיליון שמועה טובה
וכן מי שנדבו לבו לקחת חלק בזיכוי הרבים דרך תרומות והנצחות האפשריות כדלהלן:
א. דרך הקישור [שמועה טובה](#)
ב. דרך מערכת קהילות: חייגו 073-275-7000, הקישו מס' קופה 10204 ופעלו לפי ההוראות.
ג. שילחו את בקשתכם לכתובת המייל הנ"ל. ואי"ה ניצור עמכם קשר בהקדם.
ד. חייגו לטלפון הנ"ל (וכן תוכלו להשאיר הודעה).